

Bezstresowe odrabianie lekcji

Odrabianie lekcji nie będzie codzienną udręką, jeśli zostaną stworzone odpowiednie warunki do pracy. Dziecko musi nauczyć się pracować samodzielnie.

Właściwe przygotowanie

Dla dziecka odrabianie lekcji jest z reguły wielkim problemem i często prowadzi do znacznych konfliktów między nim a rodzicami. Praca domowa uniemożliwia często robienie innych, bardziej atrakcyjnych rzeczy. Koledzy z podwórka nawołują, dzwonią do drzwi; komputer i telewizja kuszą. Jak w takich warunkach dziecko ma się skoncentrować? Inne dzieci siedzą przez pół dnia przy biurku, gapią się przed siebie albo wygłupiają, i nic z tego nie wychodzi. Inne znów regularnie zapominają co było zadane, gdyż uważają, że w ogóle nie było żadnej pracy domowej.

Również i w tym przypadku można dokonać pewnych zmian strukturalnych.

Zeszyt prac domowych

Do dzieci często nie dociera, co mają zadane. Dlatego powinny prowadzić zeszyt prac domowych i zapisywać w nim zadane lekcje.

Jeżeli Twoje dziecko nie daje sobie z tym rady, poproś nauczyciela o sprawdzenie, czy zapisało pracę domową.

Warunki pracy

Dziecko powinno mieć stworzone odpowiednie warunki do pracy.

Dzieci nie powinny odrabiać lekcji w pokoju stołowym, czy w kuchni, gdyż na tej przestrzeni wiele rzeczy zakłóca spokój, a wtedy naprawdę trudno się skoncentrować na pracy. Kiedy po pomieszczeniu, w którym dziecko ma odrabiać lekcje, kręcą się inne osoby, włączone jest radio czy telewizor nie sposób oczekiwać, że zadanie zostanie wykonane właściwie. Sporo dzieci odrabia lekcje, siedząc przed włączonym telewizorem.

Jeśli dziecko odrabia pracę domową w obecności matki, istnieje niebezpieczeństwo, że przy pojawieniu się najmniejszych trudności będzie szukało u niej pomocy. Mama jest zawsze pod ręką i dlatego często nadużywa się jej wsparcia. Dziecko powinno się przede wszystkim nauczyć wytrwałości i przyzwyczać się, że nie wszystko od razu się udaje. Musi nauczyć się dokładania wysiłku, żeby dotrzeć do celu. Nie chodzi tutaj o odmawianie dziecku pomocy, tylko o pomaganie mu taki sposób, żeby wzrastało jego poczucie odpowiedzialności i samodzielność.

Zatem postarajcie się doprowadzić do tego, żeby dziecko odrabiało lekcje we własnym pokoju albo w takim pomieszczeniu, gdzie może być samo.

Spokojne miejsce do pracy

Miejsce pracy dziecka ma szczególne znaczenie. Jest istotnym warunkiem efektywnej nauki. Powinno być tak dostosowane do potrzeb dziecka, żeby malec dobrze się w nim czuł. Muszą być przy tym spełnione pewne warunki:

- Miejsce pracy powinno być jasne. Nie oznacza to jednak, że biurko koniecznie musi być usytuowane przy samym oknie.
- Biurko i miejsce do siedzenia muszą być dopasowane do wzrostu dziecka.
- Właściwe oświetlenie miejsca pracy - najlepiej, jeśli światło pada z lewej strony stołu czy biurka.
- Miejsce pracy powinno być uporządkowane. Jeśli przed rozpoczęciem pracy trzeba długo szukać zeszytów, powstaje u dziecka stres, jeszcze zanim wzięło się do lekcji.
- Zabawki czy podręczniki, których dziecko nie potrzebuje przy odrabianiu lekcji, powinny być sprzątnięte z biurka.
- Niezbędne przybory szkolne (ołówki, słowniki, kalkulator) powinny zawsze być pod ręką.
- Wskazane jest prowadzenie terminarza, w którym dziecko może zapisać daty klasówek, oddawania prac, wycieczek klasowych, a także prywatnych spotkań.

Reguły ułatwiające naukę i pracę:

- Dziecko odrabia lekcje samodzielnie.
- Oglądanie telewizji czy słuchanie radia jest zabronione podczas odrabiania lekcji.
- Kartki z pracą domową są natychmiast wkładane do segregatora czy teczki.
- Po odrobieniu lekcji wszystkie przybory wracają na swoje miejsce.
- Po odrobieniu lekcji trzeba zapakować tornister na następny dzień.
- Ustal z dzieckiem określony porządek materiałów do nauki poszczególnych przedmiotów.
- Na zakończenie: konsekwentnie przestrzegaj tego, żeby dziecko zaczynało zabawę dopiero po odrobieniu lekcji.

Dziecko nie będzie z własnej inicjatywy wprowadzało w życie i przestrzegało tych reguł. To Ty musisz je do tego dopingować i towarzyszyć mu przez jakiś czas w utrwalaniu tych zasad. Unikaj przy tym pretensji. Sformułuj konieczność dokonania zmian jako wspólne przedsięwzięcie ("musimy jeszcze..."). Główny ciężar wdrożenia tych zasad spoczywa jednak zawsze na dziecku. W ten sposób pomagasz dziecku przyswoić sobie pewną dyscyplinę. Nie denerwuj się, jeśli Twoje starania nie spotykają się z entuzjastyczną reakcją. Dla wdrożenia tych reguł potrzebny jest czas (parę miesięcy, rok, a nawet dłużej).

Nauka samodzielnej pracy

Zanim dziecko zacznie odrabiać lekcje, omów z nim, co ma do zrobienia. Niech przejrzy w Twojej obecności zeszyty i oceni, czy samo da sobie z tym radę i czy będzie miało problemy ze zrozumieniem. Pomóż mu zrozumieć zadania. Jeśli nie ma już żadnych problemów, dziecko powinno usiąść w swoim pokoju i wziąć się do lekcji. Jeśli pojawiają się trudności, dziecko powinno dać sobie z nimi radę samodzielnie, nawet jeśli popełni jakiś błąd. Ważne jest, żeby ten wysiłek podjęło samo. Jeśli Twoje dziecko, mimo ustaleń, ciągle prosi o pomoc, narzeka czy płacze, staraj się nie ulegać. Dodaj mu odwagi i przypomnij o ustaleniach.

Ani dla Ciebie, ani dla dziecka konsekwentne trzymanie się tych zasad nie będzie łatwe. Wytrwanie przy swoich wymaganiach jest konieczne. Nie oczekuj, że wszystkie problemy rozwiążą się z dnia na dzień.

Praca domowa służy przede wszystkim pogłębianiu i utrwalaniu przyswajanego w szkole materiału: jeśli stwierdzisz, że dziecko często lub stale ma problemy ze zrozumieniem poleceń, powinieneś porozmawiać z nauczycielem lub zwrócić się do pedagoga czy psychologa.

Zanim przysposobisz dziecko do samodzielnego odrabiania prac domowych, porozmawiaj o tym z wychowawcą. Powinien być poinformowany o Twoim zamiarze. Musi wiedzieć, dlaczego praca domowa dziecka czasami jest niepełna czy zawiera błędy. Taka samodzielna praca umacnia odpowiedzialność dziecka, a tym samym rozwija jego zdolność koncentracji i wytrwałość. Z reguły nauczyciele akceptują taki sposób wychowania. W przypadku odrabiania lekcji poczucie odpowiedzialności to ważny środek wychowawczy. Jeśli sprawdzenie prac domowych w szkole nie jest możliwe albo dziecko robi dużo błędów, albo jego samokontrola jest zbyt mała, wskazana jest kontrola przez rodziców. Po przejrzaniu pracy domowej dziecka, poinformuj je, ile zrobiło błędów (nie mów dokładnie, jakie to były błędy). Na początku możesz dziecku nieco ułatwić znalezienie błędów, zakreślając np. pewien obszar w zeszycie, czy informując, że błędy znajdują się w pierwszej części tekstu czy w pierwszych czterech liniijkach. W zależności od postępów dziecka możesz dowolnie powiększać wskazywany obszar błędów. Dzięki takiemu postępowaniu przyczyniasz się do wyrobienia poczucia odpowiedzialności i samokontroli u dziecka. Uczy się ono, że na skutek braku skupienia ma więcej do zrobienia i że wszystko musi być wykonane samodzielnie, a nie przez rodziców.